

втручання в родовий процес збільшують частоту цієї патології. Спостерігається скорочення терміну продуктивного використання тварин, тобто їхнє вибракування, тому необхідно приділити велику увагу вивченню питань етіології, патогенезу, лікування і профілактики даної патології.

Метою наших досліджень було розробити та впровадити у практику ефективні схеми профілактики та лікування корів із субінволюцією матки.

У основу лікування та профілактики субінволюції матки в корів був покладений комплексний підхід. З цією метою було застосовано препарати які підвищують тонус і скоротливу активність матки, пригнічують патогенну мікрофлору матки та засоби, що покращують регенеративні та імунологічні реакції організму.

У лікувально-профілактичних схемах із засобів неспецифічної стимулюючої терапії ми використовували вітаміни в ін'єкційній формі "Тривіт", іхтіол у комплексному препараті "Іхглюковіт 2%", та молозиво. Іхглюковіт діє антисептично, протизапально і місцево знеболююче. Стимулює дію клітин РЕС, звужує кровоносні судини, зменшує секрецію залоз і ексудацію тканин, знімає біль і прискорює регенерацію ураженої тканини. Під впливом іхглюковіта підвищується скоротлива здатність матки.

З метою досягнення утеротонічного ефекту та для стимуляції статевої функції у корів хворих субінволюцією матки їм вводили естрогенні препарати, зокрема їх синтетичний аналог – синестрол 1%. Для посилення скорочення м'язів матки та видалення з її порожнини лохіального вмістимого в схеми терапії субінволюції включили окситоцин – гормон задньої долі гіпофіза.

Для пригнічення розвитку патогенної мікрофлори застосовували комплексний препарат на гліцерино-желатиновій основі, який містить антибіотик аміноглікозид і похідні нітрофуранового ряду – неофур.

Таким чином можна зробити висновок, що включення у схеми профілактики субінволюції матки молозива, яке володіє властивостями біостимулятора, одночасно впливає на моторну функцію матки подібно естрогенним і гонадотропним гормонам є доцільним, а застосування у схемах терапії субінволюції матки препарату "Іхглюковіт" в середньому на 10 днів пришвидшує одужання пацієнтів з більш динамічним плином процесу.

УДК 619: 618. 19-002

Токарчук Д.О., студент 2 курсу магістратури спеціальності "Ветеринарна медицина"

Науковий керівник – Мізик В.П., старший викладач

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ЕТІОПАТОГЕНЕЗ ТА ЗАСОБИ ТЕРАПІЇ МАСТИТУ СВИНОМАТОК

У свиноматок, як і в інших видів сільськогосподарських тварин, часто спостерігається розвиток запального процесу молочних залоз. Згідно багатьох літературних джерел на кожних 100 свиноматок 7-14 хворіють маститом. Запальний процес в молочній залозі найчастіше виникає в перші дні після опоросу, разом з тим випадки захворюваності реєструється і після відлучення поросят, а також під час ранньої і глибокої поросності. У більшості випадків

мастит супроводжується одностороннім або двостороннім ураженням залоз з втягуванням в патологічний процес одного, двох або трьох пакетів [1].

Основними етіологічними факторами виникнення запального процесу вим'я у свиноматок є мікроорганізми. Сприяють розвитку маститу антисанітарні умови утримання, погана годівля, порушення правил підсосу, порядку відлучення, травми та переохолодження [2].

Хвороба супроводжується значними економічними втратами. При маститі спостерігається короткочасне або довготривале зниження молочної продуктивності (гіпогалактія) або ж повна її втрата (агалактія), що дуже негативно відображається на рості, розвитку і збереженості поросят. До 25% основних свиноматок вибраковують із за причини захворювання на мастит [3].

У зв'язку з цим запалення молочної залози заслуговує на увагу, як у розробці основних методів лікування, так і провідних методів профілактики.

Виходячи з таких обставин ми поставили за мету вивчити етіологію запалення молочної залози свиноматок, визначити чутливість окремих збудників до різних антибіотиків і на цій основі розробити відповідні заходи щодо лікування.

Досліди проводили в умовах свиноферми ТОВ "Лани Вільковеччини" Вільковецького району Хмельницької області на свиноматках породи петрен та ландрас 1-4 опоросу, у яких в період лактації спостерігались ознаки маститу. Проведені дослідження свідчать, що майже у 8% маточного поголів'я господарства спостерігається запалення молочної залози. В основному випадки маститу реєструвались в період лактації (73,7%) і менше в період відлучки поросят (26,3%).

Для вивчення повноти етіології маститу та встановлення збудників із уражених пакетів відбирались проби секрету і проводились бактеріологічні дослідження. Як свідчать результати досліджень найчастіше при маститах свиноматок виділявся гемолітичний диплокок – 36%. Рідше висівався стрептокок агалактії, даний мікроорганізм отримано від 6 свиноматок (15%). У значно меншій кількості виділялись культури гнійної палички – 5 (13%), кишкової палички – 3 (8%) та стафілококу – 2 (5%).

На основі отриманих результатів була розроблена та застосована схема лікування. Хворим тваринам першої дослідної групи застосовували комплексне лікування, що включало внутрішнь'язові ін'єкції антибіотика широкого спектру дії "Марбокс" у поєднанні із анілолом, що володіє протизапальними та жарознижуючими властивостями. Місцево, в області запалення, втирали мазь "Дібуталястін", а для кращої секреції молока застосовували ін'єкції окситоцину. Хворих тварин другої групи лікували за схемою, що до цього часу практикувалось в господарстві (легкий масаж від основи залози до соска з втиранням камфорної олії, 2 рази в добу до одужання; окситоцин, в/м 20 ОД, 2 рази в добу та енрофлоксацин, в/м 2,5 мл/100 кг 3-5 ін'єкцій з інтервалом 24 години).

Ефективність лікування визначали враховуючи зміни клінічного стану тварин, відновлення процесу лактації, а також на основі нормалізації зовнішнього виду та фізико-хімічних властивостей молока.

Як свідчать отримані результати, при лікуванні тварин із серозно-катаральною формою маститу по першій групі отримано 100% ефективність при тривалості курсу лікування – $2,4 \pm 0,36$ доби, що на 1,3 менше у порівнянні із другою дослідною.

При катарально-гнійнійному маститі ознаки одужання тварин першої дослідної групи спостерігались уже на 4 добу. У свиноматок покращувався апетит, вони вільно допускали поросят до вим'я, спокійно поводили себе у момент "припуску" молока. Поросята виглядали здоровими та активними.

В той же час загальний стан тварин другої групи був задовільним лише під кінець курсу лікування (5-6 доба від початку лікування). При макроскопічному дослідженні молока на шосту добу знаходили ще дрібні пластівці. Поросята, які отримували молоко із уражених пакетів, почали відставати у розвитку, двоє із них захворіли.

Отже, проведені нами дослідження показали, що ін'єкції антибіотика широкого спектру дії "Марбокс" у поєднанні із аїнілом, окситоцином та втиранням дибуталастинової мазі, проявляє кращий терапевтичний ефект при різних формах запалення молочної залози свиноматок.

Список використаних джерел:

1. Фізіологія, патологія та біотехніка відтворення свиней / М.І. Харенко, С.П. Хомин, А.Й. Краєвський та ін. Суми: Видавництво "Козацький вал", 2010. 412 с.
2. Серебряков В.В. Состав и устойчивость микрофлоры, выделенной при синдроме метрит-мастит-агалактии свиноматок // Ветеринарная практика. 2008. №1. С. 24-26.
3. Левин К.Л. Физиология и патология воспроизводства свиней. М.: Россельхозиздат, 1999. 160 с.

УДК: 619: 616. 993. 19

Тоненький Г. Г., студент 2 курсу магістратури спеціальності "Ветеринарна медицина"

Науковий керівник – Цвігун О.А., кандидат вет. наук, доцент
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ЕЙМЕРІОЗУ КУРЕЙ В ПАТ АГРОФІРМА "АВІС"

Птахівництво є однією з прибуткових галузей тваринництва, яка в сучасній Україні не лише не втратила темпів розвитку, а й вийшла на провідні позиції [1].

За повідомленнями окремих вчених, паразитарні захворювання посідають третє місце у світі з-поміж хвороб птахів. Висока стійкість екзогенних форм збудників (яйця та личинки гельмінтів, ооцисти та цисти найпростіших) до впливу факторів зовнішнього середовища (перепади температури, висушування) і збереження при цьому впродовж тривалого часу здатності доходити до інвазійної стадії та заражати птицю, визначає прогнозовану тривалість спалахів інвазій [5].

Слід зауважити, що на частку інвазійних захворювань у птахівництві припадає від 35 до 70% збитків, які складаються зі зниження виробничих показників (збереженість поголів'я, зниження приростів, несучості, конверсії корму тощо); додаткових витрат на проведення лікувальних заходів і санації приміщень [3,4].

Еймеріоз птиці має значне поширення на всій території України, нерідко спричинюючи розвиток ензоотій. Про значне поширення еймеріозів птахів у господарствах Західної України повідомляють М.В. Глечик та В.В. Стибель [2].